

MAKSEJÕUETUSE TEENISTUSE 2024. AASTA KOLME KVARTALI ÜLEVAADE

RIIKLIKUS JÄRELEVALVES

145 varatu äriühingu lähikondsed on tekitanud võlausaldajatele kahju kokku ligi 40 miljoni euro ulatuses

Pankrotiavalduse õigel ajal esitamata jätmine on raske juhtimisviga ning eraldi alus ärikeelu kohaldamiseks

1. Maksejõuetuse teenistus uurib juriidilisest isikust võlgniku ja selle lähikondsete võimalikku seadusvastast käitumist maksejõuetuse tekitamisel või makseraskuste suurendamisel pankrotimenetlustes.
2. **2024. aasta 9 kuuga** on Maksejõuetuse teenistus läbi vaadanud kokku **145 varatu** äriühingu pankrotimenetlust. Nimekiri kõikidest varatutest äriühingutest, kes on Maksejõuetuse teenistusele 2024. aastal maakohutute kaudu uurimiseks saadetud on järgmine:

1. WRS Estonia OÜ
2. NANO HOUSE OÜ (likvideerimisel)
3. AVANSER Trading OÜ
4. Viru Spordikeskus OÜ
5. Simetra Construction OÜ
6. LR Vokof Group OÜ (likvideerimisel)
7. Getherstone Invest OÜ (likvideerimisel)
8. Osaühing Estonian Coffeehouse (likvideerimisel)
9. OÜ Aljas ja Co
10. Joyful Partners OÜ (pankrotis)
11. Thorn Plus OÜ
12. Tradenest OÜ
13. Caretime OÜ
14. PIRVELI OÜ (pankrotis)
15. Egico Eesti OÜ
16. Roneffa OÜ
17. QULAMO OÜ (pankrotis)
18. OÜ Põlva OOM (pankrotis)
19. OÜ Marine Industrial Group
20. Pitzelka OÜ
21. Dissident OÜ
22. ABK Konstruktsioonid OÜ (pankrotis)
23. Vaboneart OÜ (pankrotis)
24. Trucklife Service OÜ
25. REC Plastik OÜ
26. OÜ Frank Kinnisvara
27. TÜ SambeWork (pankrotis)
28. Nordpro OÜ
29. SPAINEST OÜ (likvideerimisel)
30. WINE DINE PLUSS osaühing
31. Liveat OÜ (likvideerimisel)
32. pizzameistrite OÜ
33. OÜ Visioncraft
34. OÜ Ränikorp (likvideerimisel)
35. Kadaka Kaubanduse OÜ
36. NORDPAY Holding OÜ

37. Fidele Tehno OÜ
38. AMS Invest OÜ
39. Klinden OÜ
40. Ledkauplus OÜ
41. OÜ Campanula
42. OÜ Jaagupi Agro (pankrotis)
43. BSV TEENUS OÜ
44. Trailbest OÜ (likvideerimisel)
45. Hooldusjuht OÜ
46. OÜ Pinni Manufaktuur
47. Istello OÜ
48. 7Sky Group OÜ
49. T55 Group OÜ (pankrotis)
50. OÜ Smarteco Baltic (pankrotis)
51. VGP Engineering OÜ (likvideerimisel)
52. OÜ Rteenus (pankrotis)
53. A1 Ehitusviimistlus OÜ (pankrotis)
54. NP Technology OÜ
55. Rinaldo OÜ
56. Veskioja Arendus OÜ
57. OÜ PE ja A Grupp
58. Force OÜ
59. RAL NORD OÜ
60. MTÜ Stuudiotheater Ilmarine
61. Codelab OÜ
62. Paromreimek OÜ
63. GT4U Eesti OÜ (pankrotis)
64. One Beer Only OÜ
65. 3dStiil OÜ
66. Seitsmes Taevas OÜ
67. OÜ Rest Art Group
68. Agency E ja C OÜ
69. Lohusalu Restoran OÜ
70. VENTRUM BALT OÜ (likvideerimisel)
71. Ehirek OÜ
72. IMEPILT AS
73. MJ Peod OÜ (pankrotis)
74. Saxxos OÜ
75. Blue Motors OÜ (likvideerimisel)
76. A.D ZERUM OÜ
77. BaySun OÜ
78. OÜ Lihula Õmblus
79. OÜ Eesti Agroserviste
80. OÜ Tartuvaib
81. Vana Projekt OÜ
82. RoRo OÜ
83. OÜ Terane Tera
84. CryptoVenience OÜ
85. Molerec OÜ (likvideerimisel)
86. Nutikas Kool (pankrotis)
87. AfterWorks OÜ
88. Worldlife Estonia OÜ
89. OÜ Timar Puit (likvideerimisel)

90. OÜ Room Room
91. OU Wernona
92. New Generation Consulting OÜ
93. T & I OÜ
94. OÜ Walton
95. OÜ A 39 (likvideerimisel)
96. Kertu Ilutuba OÜ
97. MBNET OÜ (pankrotis)
98. Plasma Air Systems Corporation OÜ
99. OÜ Ehitajate tee 114a
100. StarKatuse Ehitus OÜ
101. Lonitra OÜ
102. Rae Vili OÜ (pankrotis)
103. AUTEX AUTOTEENINDUS OÜ (likvideerimisel)
104. Prink Panter OÜ (pankrotis)
105. GILDY OÜ
106. UÜ Avaldus (pankrotis)
107. OSAÜHING VLAERI
108. Bandarahena Thoranagoda OÜ
109. OÜ SVH (likvideerimisel)
110. OÜ Q Finants (likvideerimisel)
111. DAHALL OÜ
112. Bonham OÜ
113. Lahe Suts OÜ
114. JTViaPalma OÜ
115. AMC Holding OÜ (likvideerimisel)
116. OÜ AndmeNet
117. OÜ KALMERTI
118. OÜ Pell Labs
119. Sushi Shop OÜ
120. Scuderia Bello OÜ (pankrotis)
121. Family Estate OÜ (pankrotis)
122. OÜ Taimar Teenused (pankrotis)
123. Fabrica Printing OÜ
124. MH Frantsiis OÜ
125. NTSGD OÜ (likvideerimisel)
126. Movich Buroc OÜ (pankrotis)
127. TEK and P.Partner OÜ
128. Nordroad OÜ (pankrotis)
129. Exadolly Sehher OÜ (likvideerimisel)
130. Leppoja OÜ
131. H&E Maintenance Products OÜ
132. QOFFER OÜ
133. MTÜ Blessing for people
134. Tradewell OÜ (pankrotis)
135. Team100 OÜ
136. Semtruvarto BSO OÜ (pankrotis)
137. Roseni Restoran (likvideerimisel)
138. OK Interactive OÜ
139. HORECA-Agendid OÜ (likvideerimisel)
140. Hedgehog holding OÜ (likvideerimisel)
141. Lenolex OÜ
142. Nordpur OÜ

- 143. ARO Logistik OÜ
- 144. Gateau OÜ
- 145. Supernoova OÜ

3. Neist **39** äriühingut on jätnud tasumata osakapitali sissemakse st teinud äri Eestis ilma kapitalita. **13** varatu äriühingu juhatuse liige on ise füüsilise isikuna pankrotis. **28** äriühingu lõpetamise korral ehk ligi 20% juhtudel kasutasid võlgniku lähikondsed **nn likvideerija (firmamatja) teenust**.
4. Enim pankrotiavaldusi on esitatud äriühingute suhtes, kes tegutsevad **ehituse ning toitlustamise (restoranid, kohvikud) valdkonnas**. Kõige rohkem esitati pankrotiavaldusi aastatel **2016-2020 asutatud** äriühingute suhtes. Üldjuhul esitab pankrotiavalduse võlgnik ise, võlausaldaja esitas pankrotiavalduse **39** juhul.
5. Maksejõuetuse teenistus on aastal 2024 tuvastanud järgnevad enim levinud varatute äriühingute **maksejõuetuse põhjused**:
 - a) **rasked juhtimisvead** äriühingu varatuks tegemisel – 84 juhtumil st ligi **60%**
 - b) nõrk või puuduv äriplaan, sh äriühingu juhtorganite liikmete **oskamatus juhtida** ja reageerida muutustele – 71 juhtumil st ligi **50%**
 - c) maksejõuetuse põhjuseks võivad olla ka muud asjaolud, näiteks:

covid mõju, energia, materjalide ja tööjõu hinna tõus, Ukraina sõja mõju – 19 juhtumil erimeelsused osanike vahel, tegevuse soikumine, juhatuse liikme surm – 18 juhtumil äriplaani sõltuvus ühest kliendist, ostjad jäid võlgnikule ise võlgu – 12 juhtumil koormavad kohtuvaidlused – 3 juhtumil lisaks küberrünnak ja näiteks riigi rahastuse lõppemine
6. Maksejõuetuse teenistus on aastal 2024 tuvastanud järgnevad enim levinud juhtimisorganite liikmete **rasked juhtimisvead ja rikkumised nende 145 varatu äriühingu osas**:
 - a) 105 juhul st ligi **75%** juhtudest **ei ole** äriühingu juhtorgani liikmed esitanud õigel ajal kohtule pankrotiavaldust. 30% võlgnikest esitab pankrotiavalduse kuni 6 kuud hiljem õigusaktides sätestatud tähtajast.
 - b) 52 juhul st ligi **36%** juhtudest **puudub** varatul äriühingul **raamatupidamine** või on seda **puudulikult peetud**.
 - c) Äriühingu juhatuse liikmed **on teinud lisaks** pankrotiavalduse õigeaegsele esitamata jätmisele ja raamatupidamise korraldamata jätmisele **muid raskeid juhtimisvigu**, näiteks äriühingu raha omastamine, kahtlased tehingud võlgniku enda lähikondsetega, raha äriühingust välja viimine laenudena, tööjõumaksude deklareerimine ilma väljamakseteta, ühe võlausaldaja eelistamine teistele võlausaldajatele, **majandustegevuse (ettevõtte) üleviimine uude äriühingusse (ilmnes 15 juhtumil), maksude väärarvestus (ilmnes 17 juhtumil)**. Põhjus võlgniku lähikondse suhtes algatada **kriminaalasi** ilmnes 32 korral.
 - d) 44 juhul st **30 %** juhtudest olid varatu äriühingu **majandusaasta aruanded esitamata** - viimast majandusaasta aruannet pole esitatud 15 juhul, kahe viimase majandusaasta aruannet pole esitatud 11 juhul jne. 6 varatu äriühingu juhatuse liikmed polnud kunagi mitte ühtegi majandusaasta aruannet esitanud.
7. Nende **145** varatu äriühingu lähikondsed¹ on tekitanud võlausaldajatele ja Eesti ühiskonnale kahju kokku **39,6 miljoni euro ulatuses**. Need varatud äriühingud **jätsid riigile tasumata 6,23 miljonit**. Teisisõnu jätab **üks** varatu äriühing oma juhtorgani liikmete, sh raamatupidamise eest vastutavate isikute käitumise kaudu keskmiselt maha **umbes 273 000 eurot** võlgu (st tekitab teistele oma tegevuse või tegevusetusega kahju).

¹ Pankrotiseaduse § 117 määratleb võlgniku lähikondsete mõiste.

8. Samuti uurib Maksejõuetuse teenistus varatute ühingute sularahatehinguid ning teavitab kahtlastest sularahatehingutest Rahapesu Andmebürood. Tehinguid sularahaga tuvastas teenistus ligi **3,4 miljoni** euro ulatuses.
9. Äriregistri andmetel on Eestis kokku **7899 juriidilist isikut likvideerimisel** seisuga 30. september 2024. Äriregistri andmetel on Eestis kokku **616 juriidilist isikut pankrotis** seisuga 30. september 2024.
10. Maksejõuetuse teenistuse algatusel ja koostöös pankrotihalduritega viiakse seisuga 30.09.2024 läbi **18 varatu äriühingu pankrotimenetlust avaliku uurimisena**.
11. Nimekiri riikliku järelevalvena läbiviidavatest avalikest uurimistest on kättesaadav siin: <https://maksejouetus.konkurentsiamet.ee/riiklik-jarelevalve/riiklik-jarelevalve/avalikud-uurimised> Lühidalt neist allpool:
- 11.1. Stemwood OÜ** – tegeles mööbli tootmisega. Võlgniku endine juhatuse liige ja ainuosanik oli Andres Purgats. Maksejõuetuse teenistuse hinnangul ei olnud Stemwood OÜ saneerimiskõlblik ettevõtte. Kannatada on saanud paljud võlausaldajad. Menetluses on esitatud mitmeid hagisid pankrotivara tagasivõitmiseks.
- 11.2. Osaühing Promantes** – tegeles rõivaste tootmise ja müümisega. Võlgniku endine juhatuse liige oli Kalev Protten. Menetluses selgus, et raamatupidamine on olnud aastaid puudulik, maksude deklareerimis- ja tasumiskohustus ei ole täidetud korralikule ettevõtjale kohaselt. Maksejõuetuse teenistus on juhatuse liikme Kalev Protteni suhtes esitanud kohtule ärikeelu taotluse.
- 11.3. Mostox OÜ** – tegeles eriehitustöödega. Avalik uurimine algatati, kuna juhatuse liikmete Deniss Mhajani ja Kristina Moroz tegevuses ilmnisid rasked juhtimisvead. Menetluses selgus, et raamatupidamine on puudulik, maksude deklareerimis- ja tasumiskohustus ei ole täidetud korralikule ettevõtjale kohaselt, on tehtud ettevõtlusega mitteseotud tehinguid lähikondsete vahel. Maksejõuetuse teenistus on esitanud endiste juhatuse liikmete Deniss Mhajani ja Kristina Moroz suhtes kohtule ärikeelu taotluse.
- 11.4. Invert Invest OÜ** - tegeles mootorsõidukite parandamise ja kasutatud sõiduautode müügiga. Võlgniku endine juhatuse liige oli Rain Ojaveer. Probleemide tekkimisel eraisikust tarbijaga sai juhatuse liikmeks Tarvo Israel. Endise juhatuse liikme vastu on esitatud hagi rahalise kohustuse tagasivõitmiseks. Menetluses selgus, et maksude deklareerimiskohustus ei ole täidetud korralikule ettevõtjale kohaselt.
- 11.5. Helperon Ehitus OÜ** - tegeles ehitustöödega. Avalik uurimine algatati, kuna juhatuse liikmete Aleks Sai, Galyna Pavlova, Eduard Skorobogatov tegevuses ilmnisid rasked juhtimisvead. Ei ole esitatud raamatupidamise dokumente ja selgusid kahtlased raha ülekanded seotud isikutele ning varade müük alla omahinna. Maksejõuetuse teenistus on esitanud kohtule juhatuse liikmete suhtes ärikeelu kohaldamise taotluse.
- 11.6. Scandinavian Group OÜ** – tegeles ehitustöödega ja (võõr)tööjõu vahendamisega. Avalik uurimine algatati, kuna juhatuse liikme Vitali Bogachevi tegevuses ilmnisid äriühingu juhtimisel rasked juhtimisvead, maksude deklareerimis- ja tasumiskohustus ei ole täidetud korralikule ettevõtjale kohaselt ei Eestis ega ka Soomes. Maksejõuetuse teenistus esitas Vitali Bogachevi suhtes ärikeelu kohaldamise taotluse, mille kohus rahuldas. Vitali Bogachev on asunud võlausaldajatele tekitatud kahju kohtus kinnitatud maksegraafiku alusel tagasi maksma.
- 11.7. osaühing MOVE** - tegeles elektrigeneraatorite müügiga. Avalik uurimine algatati, kuna juhatuse liikme Andres Jürimäe tegevuses ilmnisid rasked juhtimisvead, äriühingu raha kasutamise isiklikuks otstarbeks, tarbijate petmine, raamatupidamise puudulikkus, uue äriühinguga tegevuse jätkamine. On algatatud kriminaalasi. Maksejõuetuse teenistus taotles isikule ärikeelu rakendamist. Maakohus ei rahuldanud taotlust. Ringkonnakohus rahuldab Maksejõuetuse teenistuse kaebuse ja kohaldas ärikeeldu. Lahend on jõustunud.
- 11.8. VIGO GROUP OÜ** - tegeles ehitusega. Juhatuse liikmed Konstantin Petrov ja Aleksandr Parfjonov on teinud teadlikult äriühingu juhtimisel raskeid juhtimisvigu. Juhatuse liikmed jätsid esitamata õigel aja pankrotiavalduse ja nad kasutasid võlgniku töötajaid ning vahendeid turul eelise saamiseks teise endaga seotud äriühingu SanEstGrupp OÜ kasuks. Maksejõuetuse teenistus on esitanud taotluse ärikeelu kohaldamiseks juhatuse liikmete

suhtes. Kohus on rahuldanud tagasivõitmise hagi ning kohtu menetluses on kasutuseelise hüvitamise nõue. Isikud ise leiavad, et nad ei ole teinud midagi valesti, kuna selline käitumine juhtidena on nende jaoks tavapärane.

11.9. EUDRL OÜ - võlgniku peamiseks tegevusalaks oli droonide ja hobitoodete müük, droonide hooldus ja parandus. Müük toimus peamiselt www.rcplanet.ee e-poe kaudu ja Tallinnas Ussimäe tee 12 asunud kontorkaupluses. Menetluses on esitatud kriminaalmenetluse algatamise avaldus. Juhatuse liige on teinud raskeid juhtimisvigu. Maksude deklareerimata ja tasumata jätmine, maksejõuetuse olukorras e-poe avatuna hoidmine, ostjatelt tellimuste ja raha vastuvõtmine, ostjate nõuete ignoreerimine ning raha tagastamata jätmine, sama majandustegevusega jätkamine uues äriühingus koos võlgniku alt soetatud varudega kinnitavad, et juhatuse liige Artur Butkevitsus eksitas ostjaid ja temal puudus igasugune tahe võetud kohustusi täita. Artur Butkevitsus jätkas sama majandustegevusega ESRC Distribution OÜ-s. Maksejõuetuse teenistus on esitanud endise juhatuse liikme Artur Butkevitsuse suhtes kohtule ärikeelu taotluse.

11.10. Ärieksperdi OÜ - võlgniku pankrotiavalduse kohaselt toimus 20.05.2019. a võlgniku tegevuskohaks olnud üüripinnal ulatuslik tulekahju. 2019-2020.a. hüvitas kindlustus võlgnikule tekkinud kahju, mis suuremas osas kanti seotud isikute arvelduskontodele. Äriregistri andmetel sai 05.01.2022 võlgniku juhatuse liikmeks Arno Tara isa Ants-Lembit Tara. Viimane teatas Maksejõuetuse teenistusele avaliku uurimise algul, et ei tea midagi Ärieksperdi OÜ nime kandvast äriühingust. Ants-Lembit Tara on 2022. a märtsi algul märgitud Äriregistrisse veel kolme Arno Taraga seotud äriühingu likvideerijana. Menetluses on tuvastatud endise juhatuse liikme Arno Tara poolt teadlikult tehtud rasked juhtimisvead, isiku suhtes on teenistus esitanud ärikeelu kohaldamise taotluse ja haldur kahju hüvitamise hagi.

11.11. OÜ Estonian Coffeehouse - populaarse pitsarestorani Attimo endise juhatuse liikme Paolo Moglia sõnade kohaselt oli sulgemise põhjuseks töäjõu puudus. Samas selgus menetluses, et äriühingust on välja viidud ca 70 000 eurot sularaha ja tehtud ettevõtlusega mitteseotud kulutusi, täpsustamist vajab ka vara koosseis ja saatus. Endine juhatuse liige on pankrotimenetluses hüvitanud tekkinud kahjud võlausaldajatele ja pankrotimenetluse kulud. Menetlus on lõpetamisel.

11.12. REC Plastik OÜ - kasutatud plastikuga tegelev äriühing, mida juhtis Jaanus Epro. Raamatupidamise puudumine, tehingud seotud isikutega, laenude andmise lähikondsetele, sularaha ettevõttest väljaviimine ja ettevõtte juhtimine nagu enda rahakotti on tekitanud võlausaldajatele kahju. Juhatuse liige kaalub hetkel enda võimalusi kahju heastamiseks võlausaldajatele.

11.13. BSV Teenus OÜ - võlgniku tegevusalaks oli kaubavedu maanteel. Võlgniku juhatuse liige Aivo Kaljumäe tegi selgelt ebaõige prognoosi, kui selgitas, et 2022.a. vahetas välja oma autopargi, s.t. müüs vanad autod, sest nende remondikulud olid väga kulukad ning liisis uued veokid. Võlgniku juhatuse liige selgitas kohtule vande andmisel, et tema prognoos oli ainult lootusel, et uute autodega kulud vähenevad. Tegelikud kulud suurenesid ca 10 korda, arusaamatuks jäi ka juhatuse otsus, langeva käibe tingimustes, võtta ettevõttele liisingusse 2022.a. novembris (pärast veokite liisimist) maastur Toyota Land Cruiser (150 series).

11.14. Eesti Agroserviste OÜ - võlgnikul tekkis 2023-l aastal suurem käibevahendite vajadus ning probleemi lahendas juhatus Joonas Lauri isikus erakordselt kõrge intressiga laenude võtmisega seotud isikutelt, mis võib olla ka üheks maksejõuetuse tekkimise põhjuseks. Samal ajal oli võlgnikul kassas üle 200 000 euro.

11.15. OÜ A 39 (likvideerimisel) - Prime Assets OÜ ühines maksukontrolli ajal OÜ-ga A 39. OÜ A 39 (ühendav ühing) ja Prime Assets OÜ (ühendatav ühing, registrikood 12798204) sõlmisid ühinemislepingu 01.03.2021. a ja ühinemisotsus on vastu võetud 16.03.2021. a. Arusaamatuks jääb, millistel majanduslik põhjustel oli kahe ühingu ühinemine vajalik. 22.04.2021. a on osaniku otsusega lõpetatud OÜ A 39 tegevus ja juhatuse liikme Erik Lakernikovi asemel asus ühingut likvideerima Lauri Hansberg. Maksejõuetuse teenistus leiab, et Erik Lakernikov ei ole tegutsenud OÜ A 39 (pankrotis) juhatuse liikmena heas usus ja äriühingu huvides, ta on esitanud maksudeklaratsioonides ebaõigeid andmeid, jätnud tasumata maksukohustused ning korraldamata äriühingu raamatupidamise, esitamata pankrotiavalduse ning rikkunud muuhulgas koostöökohustust riiklikus järelevalvemenetluses. Maksejõuetuse teenistus on esitanud endise juhatuse liikme Erik Lakernikovi ja likvideerija Lauri Hansbergi suhtes kohtule ärikeelu taotluse.

11.16. Trucklife Service OÜ - võlgniku omakapital ei ole kunagi vastanud seaduses sätestatud nõuetele. Võlgnik on alates 2019.a iga majandusaasta aruande tegevusaruandes märkinud, et järgmisel aastal võetakse juhtkonna poolt kasutusele meetmed netovara väärtuse tõstmiseks. Võlgnik võis tegutseda teise seotud isiku tegevuse eelistamiseks ning seetõttu ei võtnud juhatus ka midagi ette olukorra parandamiseks, pannes sellega toime raske juhtimisvea. Kontrollimisel on sularahas tehtud tehingud ja nende seotus majandustegevusega.

11.17. Saxxos OÜ - võlgnik on asutatud 08.03.2023.a, tegeles väidetavalt rõivaste müügiga. Juhatusel oli liikmeks Annely Protten. Võlgniku tegevus oli üürrike, kuskil 10 kuud ja makseraskused üüri tasumisega tekkisid juba kolmandal tegevuskuul. Võlgniku juhatuse liige võib olla oma tegevusega kahjustanud võlgnikku, tehes iseendale ülekandeid ca 40 000 eurot.

11.18. GT4U Eesti OÜ (pankrotis) - võlgnikul tekkis suur kahjum juba 2021. majandusaastal, mille tulemusel muutus omakapital negatiivseks. Ei ole selge, millisel põhjusel võlgniku varad on sellises ulatuses vähenenud arvestades, et võlgniku kohustused ei ole sellises ulatuses vähenenud, pigem on kohustused suurenenud. Võlgniku juhatuse liige Tiit Kurvits on võtnud äriühingust välja sularaha suuruse järgus 120 000 eurot, mille seos ettevõtlusega vajab selgitamist. Võlgnikul oli vara, mille asukoht on pankrotihalduri hinnangul käesoleval hetkel teadmata.

12. Maksejõuetuse teenistusel on õigus Eestis ausa ettevõtluskeskkonna tagamiseks pöörduda kohtusse ärikeelu kohaldamiseks. Ärikeelu väärilised võiksid Maksejõuetuse teenistuse arvates olla Eestis hetkel (9 kuu info pinnalt 145 menetluses) vähemalt **30 inimest** kui varatu äriühingu lähikondset (raamatupidamise eest vastutavad isikud, juhtorgani liikmed, sh likvideerija ülesannetes). Ärikeelud on avalikult nähtavad: <https://ariregister.rik.ee/est/tradeban>

13. Kui ilmneb, et võlgnik või võlgniku lähikondne on seoses maksejõuetuse tekkimisega pannud toime kuriteo tunnustega teo, teatab Maksejõuetuse teenistus sellest prokurörile või politseile kriminaalmenetluse alustamise otsustamiseks. Kuriteoteateid on koostöös pankrotihalduritega koostamisel või esitatud **ligi pooltes avalikes uurimistes.**

14. Maksejõuetuse teenistus tuletab äriühingute juhtidele ning finantsjuhtimise ja raamatupidamise eest vastutavatele isikutele meelde, et pankrotiavalduse õigel ajal esitamata jätmine on raske juhtimisviga ning eraldi alus kohtule ärikeelu kohaldamiseks.² Maksejõuetud juriidilised isikud ei tohi tsiviilkäibes osaleda ja teisi isikuid (tarbijaid, võlausaldajaid, maksuhaldurit jne) oma majandustegevusega kahjustada.

15. Iga inimene ei pea äri tegema. Äri tegemise eelduseks on ühingu asutajal ja juhtivatel positsioonidel olevatel inimestel vajalikud ausust, hoolsust, kohusetunnet ja lojaalsust väljendavad isikuomadused, haridus ja haritus, sh rahatarkus. Need inimesed vastutavad äriühingu enda, selle töötajate ja teiste võlausaldajate ees. Võlausaldajaks on ka riik. **Arusaam, mille kohaselt enda sõlmitud lepinguid ei pea täitma ja teiste arvel põhjendamatute äririskide võtmine on normaalne käitumine, peab Eestis lõppema. Seda ei saa teha õiguslike sunnimeetmetega, vaid inimese enda käitumise muutmiseks. See on laiemalt ärikultuuri ja usaldusväärse ühiskonna teema.**

² Vt Tartu Ringkonnakohtu tsiviilkolleegiumi otsust 14.06.2024 asjas nr 2-23-284, mis jõustus 30.09.2024.